

6B01509 Биология

Білім беру бағдарламасының мақсаты: Биологияны оқыту саласында а педагогикалық іс-әрекетті іске асыру барысында іргелі білімі бар, ҚР білім беру жүйесінде бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау

1.2. УНИВЕРСИТЕТ БАҒДАРЫ, МИССИЯСЫ, БАҒДАРЛАМАЛЫҚ МАҚСАТЫ, ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ, ТҮЛЕК АТТРИБУТТАРЫ

Бағдары:

Тез өзгертін әлемде басқаруға қабілетті педагогтарды дамытатын зияткерлік платформа.

Миссиясы:

Білім беру саласында еліміздің және әлемнің игілігі үшін озық білім мен құндылықтарды жасай, дамыта және тарата алатын көшбасшы ұстаздарды қалыптастыру.

Бағдарламалық мақсаты:

Университет Орталық Азиядағы білім саласындағы оқытудың, оқудың және зерттеудің инновациялық әдістерінің, сондай-ақ ауыл мектептеріндегі білім беруді дамытудың хабына айналуы мақсат етеді.

Құндылықтары:

Толық адам тұлғасы, өз ісіне адалдық және қоршаған әлемге деген сүйіспеншілік.

Университет түлегінің атрибуттары:

- Өз бетімен білім алып, өз тәжірибесінде рефлексия жасап, оны зерттей алады.
- Моральдық-этикалық құндылықтарға е ие және жауапкершілігі мол тұлғалар.
- Терең пәндік, цифрлық құзыреті және кең интеллектуалдық көзқарасы бар кәсіби мамандар.
- Шығармашыл және сыни тұрғыдан ойлана алатын, топта жұмыс істеу және коммуникативтілік дағдылары жоғары дәрежеде.
- Тез өзгертін жағдайларға бейімделе алатын, оқу мен оқытудағы көшбасшылар.
- Өр түрлілікті құрметтейтін, инклюзивті және қоғамдағы теңдік үшін күресе білесін тұлға

1.3. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ НЕГІЗДЕМЕСІ

Білім беру бағдарламасының өзектілігі. Біздің мемлекетіміз үшін жалпы білім беретін мектептер үшін жоғары білікті пән мұғалімдеріне қажеттілік өте өзекті болып саналады. 6B01510-Биология білім беру бағдарламасы "Білім" даярлау бағыты бойынша мамандық түлегіне қажетті негізгі құзыреттілікті қалыптастыруға жаңа көзқарасты ұсынады. Білім беру бағдарламасы Биология мамандығы бойынша оқытушылық, зерттеу, ұйымдастыру-технологиялық, өндірістік-басқару, тәрбие, мәдени-ағартушылық жұмыстарды орындау саласында мамандарды даярлауға бағытталған. Үш тілде оқытуды ұйымдастыру үшін ағылшын тілінде пәндерді оқытатын мұғалімдерді дайындау енгізілді.

Сапалы педагогикалық құрамның көрсеткіші күндізгі мемлекеттік жалпы білім беретін мектептер мұғалімдерінің жалпы санынан жоғары және бірінші біліктілік санаттары бар

мұғалімдердің үлесі болып табылады. ББ педагогикалық білім беруді арттыруға ықпал етеді және жас мамандардың жаңа ағымын қамтамасыз етеді.

Нарықтағы сұранысы. Ресми сайтқа негізделген статистикалық талдау «Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінің статистикасы» ұлттық жинақ - «Ақпараттық-талдау орталығы» АҚ Астана, 2017- 2018 жыл Қазақстан Республикасы мектептеріндегі мұғалімдердің сапалық және сандық құрамы 296 960 құрайды, оның ішінде 269 568 жоғары білімді, оның ішінде 10 225 (3,5%) жас мұғалімдер. Елімізде Білім және ғылым министрлігінің қарамағындағы күндізгі жалпы орта білім беретін мектептерде 9648 биология пәнінің мұғалімдері жұмыс істейді, олардың көпшілігі ОҚО-да 1928 және Алматы облысында 1183 сағатты құрайды. Маңғыстау (312 сағат), Атырау (356 сағат) облыстарының ауылдық округтерінде биологтардың ең аз қамтамасыз етілуі. Мұғалімдердің жалпы санынан жоғары және бірінші санаттағы мұғалімдердің үлесі 53,5% жоспармен 54,5% құрайды. ХМБ қарамағындағы күндізгі мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің профессорлық-оқытушылық құрамына қажеттілік 4952 адамды құрайды, оның ішінде 129 биологтар. Орта мектептің 2019-2020 жылдар аралығында жаратылыстану циклі пәндерін ағылшын тілінде оқуға көшуіне байланысты биологиядан педагог кадрларға қажеттілік 15773 адамды құрады

1.4. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Академиялық ұтқырлық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нийде Омер Халисдемир университеті (Түркия Республикасы) 2. Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті 3. Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті 4. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университеті
Қосымша білім беру бағдарламасы (Minor) «Биологиядағы қолданбалы зерттеулер негіздері»	Бағдарлама білім алушыларға микроорганизмдер, өсімдіктер мен жануарларды зерттеу бағыттарын тереңдете оқыта отырып, зерттеу құзыреттілігі қалыптасқан, заманауи қолданбалы технологиялар туралы білімі бар, ғылыми-техникалық және әлеуметтік мәселелерді практикалық шешуде біліктілігі жоғары мамандарды даярлауға бағытталған.

Алыс және жақын шетелдердің жетекші жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламасымен сәйкестігі

Стэнфорд университеті – 21%, Белорус мемлекеттік университеті – 52%, М.В. Ломоносов атындағы ММУ– 52%, Синалоа автономды университеті – 36%, Окленд университеті – 30%

1.5. БАҒЫТ ӘЛЕУЕТІ ЖӘНЕ ТҮЛЕКТІҢ ҚЫЗМЕТ АТҚАРАТЫН ОРЫНДАРЫ

«6B01509 - Биология» білім беру бағдарламасы бойынша білім бакалавры кәсіби қызметтің келесі түрлерін орындай алады:

-білім беру саласы, оқу орталықтары, мәдени-білім беру салалары, мемлекеттік-ағартушылық сектор.

-«6B01509- Биология» білім беру бағдарламасы бойынша білім бакалаврлары келесідегідей кәсіби қызметтерді атқарады:

- **білім беру (педагогикалық)** - арнайы және инклюзивті білім беру жағдайларын ескере отырып, заманауи педагогикалық технологияларға негізделген студенттерді оқыту, оқыту және дамыту; педагогикалық іс-әрекеттің нәтижелерін болжау; ғылыми-әдістемелік білімді және қолданбалы дағдыларды нақты жағдайға, соның ішінде ғаламторға енгізу
- **оқу-тәрбиелік** - инновациялық психологиялық-педагогикалық әдістер мен құралдарды қолдана отырып студенттерді оқыту және тәрбиелеу; критериялды бағалау технологияларын, арнайы және инклюзивті білім беру жағдайындағы қалыптастырушы және жиынтық бағалау әдістемесін білу
- **оқу-технологиялық** - ғылыми негізделген педагогикалық технологияларды қолдану, заманауи бағалау құралдарын қолдану арқылы оқушылардың білімін бақылау және болжау, сабақты ұзақ мерзімді, орта мерзімді және қысқа мерзімді жоспарлау негіздерін игеру; студенттердің метакогнитивті қабілеттерін дамытуға ықпал ететін белсенді оқыту әдістерін қолдану.
- **әлеуметтік-педагогикалық** - студенттердің білім алуы мен дамуына қолайлы әлеуметтік-педагогикалық жағдай жасау. Өмір бойына өзін-өзі дамыту және биология саласындағы мансаптық өсу үшін жеке білім беру жолын модельдеу, толық әлеуметтік және кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтына сілтеме жасау
- **эксперименттік-зерттеушілік** - ғылыми-техникалық ақпаратты, зерттеу тақырыбындағы отандық және шетелдік тәжірибені зерттеу, биология саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау
- **ұйымдастыру-басқару** - білім беру ұйымдарында, денсаулық сақтау мекемелерінде және ғылыми ұйымдарда оқу процесін ұйымдастыру; педагогикалық процесті ұйымдастыру және басқару, бақылау және нәтижелілікті бағалау;
- **ақпараттық-коммуникативті** - ақпараттық-коммуникациялық технологияларды оқу процесінде, түзету процесінде және сыныптан тыс жұмыстарда қолдану.

Жұмысқа орналасу мүмкіндіктері: Жалпы білім беретін және мамандандырылған орта мектептер, лицейлер, гимназиялар, колледждер, мектепке дейінгі мекемелер, оқу әдебиеттер баспасы, білім департаменттері, мұғалімдердің біліктілігін көтеретін мекемелер, биологиялық, денсаулық сақтау, биомедициналық бағыттағы ғылыми-зерттеу ұйымдары, баспагерлер мен метод кабинеттер.

1.6. КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕР САЛАЛАРЫ

1. Бағдарлама түлегі пәнді озық (жоғары) деңгейде түсінеді, оқытуды әртүрлі салалардағы пәнді нақты қолданумен байланыстырады және оқушылардың сыни және креативті ойлауын ынталандыра отырып, контекстке сәйкес талдай және таңдай алатын инновациялық оқыту әдістері арқылы пәндік білімге үйретеді. Түлек үнемі өзін жетілдіріліп отырады, жұмыста және өзін-өзі оқытуда ақпараттық технологияларды қолданады, жаңа оқу материалдары мен технологияларын әзірлейді және олардың тиімділігін ғылыми әдістермен дәлелдей алады.

2. Биологиялық – молекулалық деңгейде зерттеу әдістерін тиімді пайдаланып, өзекті мәселелерді шешуде оңтайлы қолданады.

3. Тірі ағзалардың биоалуантүрлілігін зерттейді, олардың сақталу жолдарын бағалайды.

1.7. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІ

ОН 1 – Әлеуметтік-мәдени әртүрлілікті ескере отырып, қарым-қатынастың әртүрлі форматтарын пайдаланады, әл-ауқатты және инклюзивті ортаны қалыптастыруда білім

берудегі теңдік пен қолжетімділік қағидаларын құрметтейді, көшбасшылық қасиеттерге ие және оларды ұжымдық әлеуетті дамыту үшін қолдана алады.

ОН 2 – Кәсіби тапсырмаларды орындау үшін өзін-өзі реттеу мен рефлексияға қабілетті, жоғары деңгейдегі сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын меңгерген.

ОН 3 – Сандық технологияларды зерттеулер мен қолдануда әдеп және құқықтық нормаларды сақтайды және біледі. Сандық ақпаратпен және деректерді қорғаумен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік шараларын қолданады, сандық ресурстарды белсенді, қауіпсіз және әдепті пайдалануға ықпал етеді.

ОН 4 - Өсімдіктер, жануарлар мен микроорганизмдердің қоршаған ортаға таралуы, жүйеленуі, эволюциясы және филогенетикалық байланысының принциптерін оқыту үдерісінде қолданады;

ОН 5 - Оқу процесінде алған білімдерін, оның ішінде тірі ағзалардың дамуының құрылымдық, функционалдық ерекшеліктерін ажыратады;

ОН 6 - Зерттеудің мақсаттары мен принциптерін анықтайды, биологиялық тәжірибелердің нәтижелері бойынша ғылыми негізделген шешімдерді қабылдай біледі, нәтиже қорытындыларын нақты тұжырымдайды;

ОН 7 - Зертханалық жағдайда алынған тәжірибелік мәліметтерді салыстырмалы талдайды, өз бетінше шешім қабылдайды, қажетті ақпаратты сыни тұрғыда бағалайды.

ОН 8 – Молекулалық биология, биотехнология, және микробиологиялық зерттеу әдістерін меңгереді, ғылыми жобаларда қолданады.

ОН 9 - Адам ағзасының негізгі құрылымын, тарихи дамуын, жас ерекшеліктерін және оның қоршаған ортамен өзара әрекеттесуін талдайды.

ОН 10 - Қазіргі заманғы биология ғылымы саласындағы білімдерді меңгереді, жоғары кәсіби оқытушылардың тәжірибесін зерттейді, жинақтайды, қолданады және таратады.

ОН 11 - Педагогикалық іс-әрекетке мотивациясы жоғары, өзін-өзі тәрбиелеуге және өзін-өзі тануға ұмтылады.

БББ оқыту нәтижелерін Түлек атрибуттарымен салыстыру матрицасы

	ОН 1	ОН 2	ОН 3	ОН 4	ОН 5	ОН 6	ОН 7	ОН 8	ОН 9	ОН 10	ОН 11
ТА1	+		+	+		+	+	+		+	+
ТА 2		+			+				+		+
ТА 3	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
ТА 4		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ТА 5	+									+	+
ТА 6	+	+	+						+	+	+

1.8. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Білім беру бағдарламасы келесі нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленген:

1) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. Қазақстан

Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 27 шілдеде № 28916 болып тіркелді.

2) "Педагог" кәсіптік стандартын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің м.а. 2022 жылғы 15 желтоқсандағы № 500 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 19 желтоқсанда № 31149 болып тіркелді.

3) «Педагогикалық Ғылымдар» білім беру саласының білім алушылары үшін педагогикалық практиканы ұйымдастыру және өткізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды бекіту туралы 27.03.2023 №125 Бұйрық